

JAK OŻYWIĆ DRAMAT ANTYCZNY
WE WSPÓŁCZESNYCH CZASACH?
DIALOG WSPÓŁCZESNEGO DZIEŁA
Z LITERACKĄ TRADYCJĄ

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Jak ożywić dramat antyczny we współczesnych czasach? Dialog współczesnego dzieła z literacką tradycją

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

IV / 45 minut

Cele. Uczeń:

- przypomina cechy dramatu antycznego i główny problem dramatu Sofoklesa;
- porównuje konwencję teatru antycznego ze współczesnym spektaklem;
- charakteryzuje bohaterów sztuki Janusza Głowackiego;
- odczytuje problemy poruszane w dramacie antycznym jako uniwersalne;
- odnajduje w treści spektaklu odniesienia do współczesnych problemów społecznych;
- pracuje w formie sprzyjającej komunikacji i mającej odniesienie w potrzebach rynku pracy.

Metody/techniki/formy pracy:

- burza mózgów, dyskusja;
- technika poszukiwania wspólnych korzeni, poszukiwanie scenariuszy przyszłości;
- praca z całym zespołem klasowym, praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

Antyгона w Nowym Jorku Janusza Głowackiego, spektakl telewizyjny z 1994 roku w reż. Kazimierza Kutza.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna: Nauczyciel prosi uczniów, aby na podstawie omówionej wcześniej *Antygony* Sofoklesa przypomnieli cechy dramatu antycznego i poruszaną w nim problematykę. Uczniowie wymieniają cechy, podają, na czym polega zasada trzech jedności oraz wskazują na problem konfliktu dwóch postaw.

Część właściwa: Nauczyciel dzieli uczniów na trzy grupy, które pracują z poniższymi poleceniami.

Grupa I: Porównaj przebieg akcji w *Antygonie* Sofoklesa i *Antygonie w Nowym Jorku* Głowackiego.

Grupa II: Określ czas, w jakim rozgrywają się wydarzenia w *Antygonie* Sofoklesa i *Antygonie w Nowym Jorku* Głowackiego.

Grupa III: Scharakteryzuj miejsce akcji w *Antygonie* Sofoklesa i *Antygonie w Nowym Jorku* Głowackiego.

Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy, zapisują w tabeli cechy porównawcze.

Nauczyciel prosi uczniów o przeprowadzenie dyskusji na temat inspiracji postaciami z dramatu Sofoklesa w sztuce Głowackiego. Uczniowie wymieniają osoby z *Antygony* i wskazują ich odpowiedniki w filmie. Krótko charakteryzują postacie.

Część podsumowująca: Nauczyciel rozdaje uczniom kserokopię cytatu z recenzji zamieszczonej w czasopiśmie „Times” z 29 marca 1993 r. Uczniowie wskazują na znaczenie uniwersalne spektaklu.

Życie w komunistycznej Europie Wschodniej, które w najlepszym przypadku cechowała hipokryzja, w najgorszym zaś okrucieństwo, miało swój udział w rozwoju sztuki. Rytuał i melodramat funkcjonowania w życiu publicznym, konieczność wyrażenia buntu w sposób zaszyfrowany, wykształciło pokolenie dramatopisarzy i reżyserów obdarzonych silną wyobraźnią, zmysłem polemicznym i zdolnością metaforycznego myślenia. Wielu z nich uświetniło scenę amerykańską swą obecnością, bądź jako goście, bądź jako emigranci. Rzadko jednak ma się do czynienia z dowcipniejszym i bardziej przenikliwym obserwatorem swej przybranej ojczyzny – mówi Janusz Głowacki.

Praca domowa: Zapoznaj się z tekstem piosenki *Kreon* zespoły Maanam i dokonaj jego interpretacji w kontekście czasów, w których powstał.

Komentarz metodyczny:

Przygotowanie do lekcji – zajęcia należy przeprowadzić po obejrzeniu spektaklu telewizyjnego J. Głowackiego *Antygona w Nowym Jorku*, w reż. Kazimierza Kutza. Jeśli w szkole znajduje się więcej klas o poziomie rozszerzonym, można zorganizować zbiorczą projekcję, np. w auli szkolnej lub sali projekcyjnej. Dla uczniów ze SPE jako pomoc sugeruje się wydrukowanie kadrów z filmu, dzięki którym łatwiej przypomną sobie sceny wykorzystane podczas pracy. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreslenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.